

MILIEUPROBLEMEN VAN 60 JAAR GELEDEN

door J.M. Veenstra

Waarschijnlijk zullen weinigen nog weten dat Soest - en met name de Kerkebuurt - reeds met stankoverlast te maken had, ruim 60 jaar vóór "Soestdijk geen Stankwijk" met acties is gestart. Nee, ik bedoel met deze stankoverlast uit het verleden niet de geur waarvan we genoten als boer Kuyer in bepaalde jaargetijden met zijn gierwagens, komende vanaf het Kerkpad, de Middewijkstraat schuin overstekende, langs het landpad naast de (nu afgebroken) Openbare Lagere School naar zijn bouwland op de Eng reed. Hoewel deze mestlucht niet altijd als aangenaam werd ervaren, behoorde dit onverbrekelijk bij het toen nog landelijke Soest, evenals de gezapig voortsjokkende, schommelende boerenwagens met rogge- of bietenoogst die zich van het land naar de boerderijen voortbewogen, zonder nog een hinderpaal te vormen voor het schaarse verkeer.

De stank waarmee de Kerkebuurt-bewoners werden geconfronteerd was van geheel andere aard. Wanneer we in de twintiger jaren - schrijver dezes was toen Lagere Schoolléerling - het landpad waarop ik doelde, vervolgde over de rails van "Bello", dan kwamen we bij een bouwval van een fabriek, compleet met ketelhuis en schoorsteen, ongeveer gesitueerd waar zich nu het nieuwe gedeelte van de Algemene Begraafplaats bevindt. Naast deze fabriek stond een houten huisje, destijds bewoond door de familie Onwezen, vader, moeder, dochtertje en een zoontje Bertus. Wellicht is dit ooit de woning geweest van een opzichter of voorman van de fabriek. In en om de ruïne van de fabriek bevond zich nog een aanzienlijk aantal grote, groene buikige mandflessen, gedeeltelijk nog heel, maar grotendeels beschadigd of gebroken. De geur uit deze flessen kan ik niet nader omschrijven maar verraadde dat wij hier te doen hadden met een voormalige chemische industrie. In de jaren die ik me nog herinner was er geen sprake meer van overlast, hoewel de oude bouwval uiteraard geen bijdrage leverde aan de overige zo fraaie omgeving. In de periode dat de fabriek nog in bedrijf was schijnen er echter veel problemen te zijn geweest. Dit moet tijdens en/of kort na de eerste wereldoorlog hebben plaatsgevonden. Zelf heb ik aan deze tijd geen herinneringen maar mijn vader heeft later verteld, dat vooral in de zomeravonden en -nachten de stank soms zo ondraaglijk was, dat de ramen van het huis gesloten moesten worden. Dit heeft er toe geleid dat vader op zekere dag naar de toenmalige burgemeester de Beaufort is gestapt en onmiddellijke maatregelen heeft geëist. Mijn vader voegde daar nog aan toe, dat hij bij de eerstvolgende stankgolf met zijn hele gezin bij de burgemeester op de stoep zou gaan staan omdat het in huis niet meer uit te houden was. Blijkbaar zijn er daarna inderdaad maatregelen getroffen want van een dergelijk bezoek aan de burgemeester is het nooit gekomen.

In de nog jeugdige leeftijd dat ik van een en ander vernam had ik begrijpelijkerwijs nog geen belangstelling voor nadere details en pas later komen vragen bij je op. Misschien zijn er nog oudere Soestenaren die meer bijzonderheden kennen. Het zou interessant zijn om bijvoorbeeld te weten: Wat werd er precies in die fabriek gefabriceerd en voor welk doel. Wie of welke rechtspersoon was eigenaar van deze onderneming. Zelf heb ik wel eens gehoord dat vóór de chemische industrie in het bedrijfsgebouw een worstfabriek was gevestigd.

In ieder geval kunnen we vaststellen dat de milieuproblemen in Soest niet uitsluitend dateren van de laatste jaren maar gelukkig behoort de vestiging van een chemische industrie midden op de Eng niet meer tot de mogelijkheden.

GENEALOGISCHE TERMEN

door G. Staalenhoef

INLEIDING

In een serie korte artikelen zullen allerlei genealogische termen worden uitgelegd. Allereerst worden de diverse vormen van genealogische opstellingen behandeld, waarbij steeds een voorbeeld zal worden gegeven. Deze voorbeelden worden ontleend aan hetgeen bekend is van de voorouders van de dochters van onze secretaris/penningmeester, de heer P.J. van den Breemer. De keuze is hierop gevallen omdat, voor zover thans bekend is, de meeste van deze voorouders uit Soest afkomstig zijn. Vele lezers van ons blad zullen onder hun voorgeslacht personen hebben, welke in deze voorbeelden worden besproken.

Allereerst een opmerking vooraf:

Bijna elk genealogisch onderzoek werkt vanuit het HEDEN naar het VERLEDEN.

Dit moet u steeds in gedachten houden, ook als een bepaalde publicatie de indruk geeft dat men in het verleden is begonnen.

STAMREEKS

De meest simpele vorm van onderzoek is de stamreeks. Hierbij gaat men uit van een tijdgenoot (of van zichzelf) en probeert dan te vinden:

de vader, de vader van de vader, de vader van de grootvader enz.

Normaal gesproken blijft men dan steeds bij één familienaam.

Men werk dan in rechte, opgaande lijn.

Het "rechte" geeft dus aan dat men alleen steeds de vaders vermeldt, terwijl het "opgaande" aangeeft dat men van heden naar verleden werkt. Men kan echter ook een stamreeks opstellen, waarbij men niet de vaderslijn, doch de moederslijn volgt. Men noemt dit wel "in opgaande moederslijn".

Zo'n moederslijn is moeilijker, omdat daar bij iedere generatie de familienaam verandert.

Een derde mogelijkheid is nog dat men wel een opgaande lijn volgt, doch vaders- en/of moederslijn volgt. Men gebruikt een dergelijke opgaande stamreeks om vast te stellen dat een persoon uit het heden afstamt van een persoon in het verleden. Zo'n genealogische opstelling noemt men meestal niet meer een stamreeks doch een afstammingsreeks.